

Til: Utdannings- og forskningskomiteen

Dato: 21.10.21

Emne: Innspill til statsbudsjettet for 2022

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær, organisasjon. Organisasjonen arbeider med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende. Vi har 25.000 medlemmer fordelt på 500 helselag og demensforeninger over hele landet.

Gratis, sunt skolemåltid til alle elever i grunnskolen

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber Utdannings- og forskningskomiteen om at:

- det må settes av midler slik at innfasingen av et gratis, sunt skolemåltid kan starte i 2022

Nasjonalforeningen for folkehelsen mener at alle barn i grunnskolen skal få tilgang til et sunt og næringsrikt måltid i løpet av skolehverdagen. Innført på rett måte vil en ordning med skolemåltid bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller fordi det sikrer at alle barn får minst ett sunt måltid om dagen. I dag er det stor variasjon mellom kommuner og mellom skoler når det gjelder om elevene tilbys mat på skolen eller ikke. Når en ordning skal fases inn må tre hensyn ivaretas: 1) Det må være rom for lokale tilpasninger til hvordan ordningen med gratis skolemåltid skal gjennomføres og innrettes. 2) Tilbudet må innrettes slik at det treffer likeverdig og dermed utjevner sosial ulikhet. 3) innfasing av skolemat må følgeevalueres slik at vi vet at tiltaket blir treffsikkert.

Det er viktig at barn får nok tid til å spise. Nasjonalforeningen for folkehelsen mener at alle barn i grunnskolen skal ha minimum 20 minutters spisetid i matpausen, og vi ber om at dette forskriftsfestes i *Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager*. Tid til håndvask og til å finne fram mat/rydde etter seg må komme i tillegg til disse 20 minuttene. En god og lang matpause gir mulighet til ro rundt måltidet og tid til å spise seg mett.

Daglig fysisk aktivitet i skolen

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber Utdannings- og forskningskomiteen om at:

- det opprettes en tilskuddsordning på 100 millioner kroner som kommuner kan søke fra til opprusting av skolegårder, nødvendig utstyr og kompetanseheving
- det settes ned et offentlig oppnevnt utvalg med berørte aktører og fagmiljøer for å utarbeide modeller for gjennomføring, inkludert forslag til økonomiske støtteordninger for opplæring og tilrettelegging

Mer fysisk aktivitet i skolen vil gi alle barn bedre muligheter til både fysisk og psykisk helse og bidra til å utjevne helseforskjeller. Det er godt dokumentert at den samlede tiden i ro i løpet av dagen er en selvstendig risikofaktor for dårligere helse, og at inaktivitet rammer sosialt skjevt.

Ved å sørge for at alle elever får være fysisk aktive på skolen kan skolen også utnytte den læringsfremmende effekten fysisk aktivitet kan ha. Økt fysisk aktivitet i skolen handler ikke om mer kroppsøving og det skal ikke øke timetallet, men legges innenfor eksisterende timetall og rammer. Når daglig fysisk aktivitet i skolen skal innføres over hele landet må det baseres på nasjonale krav og lokale løsninger tilpasset den enkelte kommune og skole.

Innføring av daglig fysisk aktivitet i skolen vil kreve at det settes av midler til at lærere får muligheten til kursing eller etter/videreutdanning, det vil i enkelte tilfeller kreve utbedring av skolens uteområder, og innkjøp av nødvendig utstyr. En tilskuddsordning på 100 millioner er nødvendig for å komme i gang, men det vil være viktig å sørge for videreføring og eventuell opptrapping slik at en mer aktiv skolehverdag blir en realitet i alle landets kommuner.